

NORGES HØYESTERETT

Den 13. juni 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Kallerud, Østensen Berglund og Sæther i

HR-2023-1095-U, (sak nr. 23-057228STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Tom Bertil Eriksen)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens domfellelse for kjøring i ruspåvirket tilstand.
- (2) A ble 2. desember 2021 tiltalt for uaktsom kjøring, jf. vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 3, og for kjøring i ruspåvirket tilstand, jf. vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 22 første ledd. Bakgrunnen for tiltalen er at A på formiddagen 26. juni 2021 kjørte bil mens hun var påvirket av berusende eller bedøvende midler. Under kjøring traff hun et skilt og kjørte etter hvert også inn i et gjerde.
- (3) Helgeland tingrett avsa 4. april 2022 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00.1979, frifinnes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd.
 2. A, født 00.00.1979, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3 til en bot på 10 000 kroner, subsidiært 15 dager fengsel.
 3. A, født 00.00.1979, idømmes tapstid på 4 måneder. Tiden førerkortet har vært beslaglagt skal gå til fradrag, jf. tapsforskriften § 1-4 første ledd.
 4. Saksomkostninger idømmes ikke.»
- (4) Det var dissens i tingretten knyttet til frifinnelsen for kjøring i ruspåvirket tilstand, idet fagdommeren stemte for domfellelse.
- (5) Påtalemyndigheten anket dommen. Anken gjaldt bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet for tiltalens post II om kjøring i ruspåvirket tilstand, og straffutmålingen.
- (6) Hålogaland lagmannsrett avsa 8. oktober 2022 dom med slik domsslutning:

«1. A, født 00.00.1979, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 22 første ledd og det forhold som er avgjort ved Helgeland tingretts dom 4. april, til fengsel i 36 – trettiseks – dager og bot på 60 000 – seksti – tusen kroner subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.

2. A, 00.00.1979, idømmes tap av førerett til motorvogn for et tidsrom av 1 – ett år og 7 – sju – måneder fra dommen er rettskraftig. Til fradrag går den periode som føreretten har vært midlertidig tilbakekalt. For gjennerverv av føreretten kreves det avlagt full ny førerprøve.»

(7) Det var dissens i lagmannsretten knyttet til domfellelsen for kjøring i ruspåvirket tilstand, idet én meddommer stemte for frifinnelse.

(8) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. I ankeerklæringen er det kryssset av for at anken gjelder bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen og straffutmålingen, men det er i støtteskrivet fra forsvarer presisert at anken gjelder lovanvendelsen og straffutmålingen.

(9) Det er anført at vurderingen til lagmannsrettens flertall om at tiltalte handlet uaktsomt, fordi hun burde ha forstått at hennes tilstand skyldtes berusende eller bedøvende midler, bygger på feil lovanvendelse.

(10) *Påtalemyndigheten* har anført at anken bør nektes fremmet.

(11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

(12) A ble frifunnet i tingretten og domfelt i lagmannsretten for det forholdet anken gjelder. Hun har derfor ankerett til Høyesterett. Dette innebærer at anken bare kan nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. En eventuell ankenektelse må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.

(13) Lagmannsretten la til grunn at A forut for kjøringen hadde inntatt drikke, som hun ikke var klar over at inneholdt narkotika. Ved vurderingen av om A opptrådte uaktsomt når hun deretter satte seg i bilen for å kjøre, har lagmannsretten korrekt tatt utgangspunkt i Rt-1985-736, som er fulgt opp i Rt-2008-1393 avsnitt 16:

«... vurderingen må skje ut fra de konkrete omstendigheter i saken, og hensett til om ‘tiltalte har merket noe ved sin egen tilstand som hun i den foreliggende situasjon burde ha forstått skyldtes alkohol’ ...»

(14) I den konkrete drøftelsen til lagmannsrettens flertall heter det:

«Flertallet er oppmerksom på at tiltalte ikke har noen erfaring med narkotiske stoffer, og ikke av den grunn skulle tenke at hun hadde inntatt berusende eller bedøvende midler. Det hun derimot var kjent med var at hennes egen sønn som bodde i huset med henne, slet med narkotikamisbruk og at han var i en aktiv fase. Ifølge hennes forklaring for lagmannsretten, som flertallet på dette punkt legger til grunn, var sønnen ruset da hun snakket med ham denne dagen. Når hun da – etter å ha drukket et glass saft eller lignende blandet av hennes sønn med hilsen om at ‘drikken får deg i godt humør så du ikke skal føle deg så trøtt’, eller lignende – opplevde å bli svimmel på en annen måte enn hun

hadde erfart tidligere, burde tiltalte ikke ha slått seg til ro med sønnens utsagn om at drikken ikke hadde inneholdt noe farlig. Etter flertallets oppfatning burde hun ha forstått at hennes tilstand skyldtes inntak av berusende eller bedøvende stoffer. Flertallet viser videre til at tiltalte fant det nødvendig både å lufte seg og legge seg litt nedpå etter at hun drakk glasset med saft e.l., og at hun ved påripelsen sa at hun hadde følt seg litt rar etter å ha drukket glasset hun hadde fått av sønnen. Tiltalte gjorde seg også den refleksjon at hun tok med sønnen på kjøreturen som en slags sikkerhetsforanstaltning. Etter flertallets syn forelå det en rekke indikatorer på inntak av berusende eller bedøvende midler som tiltalte var klar over, og som hun vurdert ut fra sin situasjon etter det uforskyldte inntaket av rusmidler, burde ha skjønt skyldtes inntak av berusende eller bedøvende stoffer.»

- (15) Etter ankeutvalgets syn gir flertallet i lagmannsretten her uttrykk for korrekt lovanvendelse.
- (16) Bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet kan ikke Høyesterett prøve, jf. straffeprosessloven § 306 andre ledd.
- (17) Utvalget bemerker videre at straffutmålingen er i samsvar med gjeldende praksis, og det foreligger derfor ikke noe åpenbart misforhold mellom den straffbare handlingen og straffen, jf. straffeprosessloven § 344.
- (18) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken ikke vil føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G

Anken nektes fremmet.

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Knut Erik Sæther
(sign.)